

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelező-lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság, (Budapest, képviselőház.)

Ki nyeri a csatát.

A kérdés nem olyan egyszerű, amilyen-nek látszik. A legtöbb ember azt felelné rá, hogy az nyeri a csatát, aki a csata után is vagy azon a helyen van, ahol a csata előtt volt, vagy még előbbre jutott és ott foglal állást, ahol megelőzőleg az ellenség pozíciói voltak. Az egyszerű esetekben így is van, de a világtörténelemben már azelőtt is voltak igen nagy ütközetek, amik után nem volt ilyen egyszerű a döntés. Meg van írva a katalaunumi ütközetről, amelyben a rómaiak és Atila álltak egymással szemben, hogy mindkét ellenfél ugyanott végezte, ahol elkezdte, a véres csata után sem a rómaiak, sem a hunok nem érezték magukat győzőknek, elsáncolták magukat, tovább álltak egymással szemközt, azután mindkét tábor elmenekült irányban elvonult. Az újabbkori történelemben a borodínói ütközetről, amelyet Napoleon vívott a Kutuzov vezérelte oroszok ellen, nem döntötte el még a történetírás, hogy ki volt a győztes. Napoleon nem tartotta győzelemnek, de mégsem volt hajlandó seregét hátrább mozditani, mert ezzel bevalotta volna a vereséget. Viszont Kutuzov me-reven ragaszkodott ahhoz, hogy ő győzött és csak hosszas rábeszélés után vitte vissza a seregét Moszkva mögé. A csata utáni mozdulatok tehát Napoleonnak adtak igazat, de a későbbi fejlemények Kutuzovnak. Ezekre a régebbi eseményekre azt mondhatjuk, hogy a hírszolgálat hiányossága miatt nem tudhaták biztosan a harcoló felek, hogy voltaképen mi történt velük. Azonban a legújabb időknek is voltak olyan ütközetei, amelyeknél maga a csata nem mutatta meg az eredményt.

Igy például 1870-ben, augusztus hatodikán vívták a németek és a franciák egyik legfontosabb csatájukat, a spicherit. A harc egész nap állt és mind a két félre egyre változó eredménnyel folyt. Ahol a németek támadtak, ott visszaszorították a franciákat, ahol a franciák támadtak, ott visszanyomták a németeket. A későbbi ellentámadások mindig az eredeti helyzetet állították vissza, úgy, hogy este kilenckor a két ellenség körülbelül ugyanott volt, ahol reggel a harcot elkezdte. Azóta kiadott emlékiratok bizonyítják, hogy a németek és franciák egyképen legyőzötteknek érezték magukat. A végeredmény azonban az volt, hogy a franciák mégis elvonultak és mert az eleinte rendezett sorokban induló visszavonulás futással fajult s a németek erről értesülve, üldözni kezdték őket: a spicheri ütközet fényes győzelemmé lett, amelyről a francia vezérkarnak a háború után kiadott nagy kritikai műve így nyilatkozik:

— A francia vezér, Frossard tábornok, akit nem győztek le, azt hitte, hogy legyőzték s ennek következtében el is vesztette a csatát, míg a német vezér, v. Zastrow tábornok, akit félig legyőztek, nem akart belenyugodni abba, hogy legyőzték s ezen az alapon meg is nyerte az ütközetet. Ez a spicheri német győzelem titka.

Utóbb is, a német-francia háború folyamán sokszor értek el a franciák eredményeket, de mert a sok vereség demoralizálta őket, valósággal nem hitték e saját eredményeiket s ennek következtében csakugyan mint legyőzöttek hagyták el a csatateret. A győzelem tehát nem azé volt, aki kivívta, hanem azé, aki hitt benne, hogy kivívhatja. Ez tette erőssé a németeket 70-ben, ez nagy erejük ma is. A Lodz mellett bekerített német hadtestek legújabb esete a példa rá. Ha orosz sereg kerül ugyanabba a helyzetbe, mint a németek ott, akkor az oroszok fele fogságba esik és a seregnek csak szomorú maradvány

menekül. Így történt az ortelsburgi és tanenbergi ütközetben, ahol az oroszok mindig csak három oldalról voltak körülvéve. De, mert a végső eredményben nem bíztak, meg kellett adniuk magukat. A németek ellenben igenis bíztak az utolsó percig s valóban, megtörtént a csoda: a helyett, hogy ők maradtak volna az ellenség kezében, ők ejtették orosz foglyokat ezrével és zsákmányoltak annyi ágyut, amennyit magukkal tudtak vinni. És győztek, ámár a harc után visszafelé haladtak. S az oroszok, akik a harc folyamán sok kilométert tettek meg előre, meg voltak verve és a német győzelem utólagos gyümölcse Lodz elfoglalása lett.

Ilyen furcsaságokat mutogat a háború. Még ma is, pedig van távirat, van telefon, van repülőgép. És mégis vannak csodák!

— **Magyarország szerepe a keleti kereskedelemben.** Berlinből jelentik: A közgazdasági társulat meghívására dr. Balkányi Kálmán a magyar keleti gazdasági központ igazgatója előadást tartott Magyarország szerepéről a keleti kereskedelemben. dr. Meuer Félix titkos tanácsos elnök üdvözlő szavai után, Balkányi különösen a kettős monarchia szerepével foglalkozott behatóan. Rámutatott arra, hogy ugyszólván történelmi, hivatása volt a magyar népnek, hogy a Kelet és Nyugat között új eszméket és árukat közvetítsen. Végül utalt a keleti magyar export és a német behozatal kölcsönhatására. Az előadást az előkelő hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

— **A hernyók esztendeje.** Az emberek pusztulnak és a hernyók szaporodnak, nőnek, erősödnek, hiznak. Az idei év a hernyók esztendeje. A városi főkertész szívét ugyanis nagyon megviselhette a háború, mert mint semleges hatalom sem hajlandó beleavatkozni abba a rettenetes dúlásba, amelyet a hernyók a Stefánia hatalmas, régi és terebélyes fái ellen indítottak. Pedig a főkertész urat tudomásunk szerint évtizedek előtt hozta össze a város a Stefánia derék fáival védés dacsövetségre. Téved a főkertész ur, ha azt hiszi, hogy most félreállhat, amikor a szövetségből folyó köteleességeit teljesíteni kellene. Van a Stefánián egy kis kör, ahol napos időkben vidám gyereksereg szokott játszadozni. A kör szélén lombos fák árnyékában padok állanak, amelyeken a gyerekek kísérői, öreg vagy megviselt idegzetű fiatal emberek pihengetnek, esetleg naplopók hűsölnek. Öröm volt nézni, hogy milyen jelenetek játszódtak le itt például kedden. A fák körül zsirostestű, jól megtermett hernyók potyogtak le állandóan. A padokon jóllakott hernyók terpeszkedtek és egyik-másik hatalmas fa dúsz lombzatát a szánalomig megritkították a mohó állatkák. Ha így folytatódik a hernyódulás, a Stefániát a polgárságtól rövidesen elhódítják a hernyók és nem lesz fa, amelyiknek egy ép levele maradna. Ugyan mit öriznek majd akkor jószívű öreg népfölkelők a város egyetlen parkjában az innesső oldalon? A közönség azt hiszi, hogy nemcsak az ellen kellene védekezni, hogy a gyerekek vagy felnőttek egy-egy ágat vagy virágszálat lelépjenek, hanem az ellen is, hogy a hernyók az egész Stefániát elpusztítsák. Kiváncsiak vagyunk, hogy milyen véleményen van erről a városi főkertész.

— **Gyermekek a hadiárványért.** A közönség élénk érdeklődése mellett készülődik a Szegedi Katholikus Növendő Egyesület arra a gyermekelőadásra, amely a Korzó-moziban lesz a hadiárva-alap javára. Az előadás teljes műsora a következő: Költemény: „A tanító ur elesett.” Gyökössy Endrétől. Szavaija: Boros Vilike, Mesejáték II felvonásban és I képben.

„A kis Ida virágai.” Andersen nyomán írta: dr. Boros Józsefné. Szereplők: Bácsi ifj. Jézernitzky Akos, Ida Szigeti Putyi, Elek diák Somogyi Miklós, Zsófi (francia baba) Szávás Etka, Paprika János. Temesváry Józsi. Királyi kert virágai: Rózsa: Adámfy Csibike. Liliom herceg: Matuskovits Béla. Nefeletts: Félegyházy Margitka Szegfű: Sándor Rózsi. Hólabda: Vödrös Iezuska. Iris Lippay Baba. A kis Ida virágai: Ibolya I.: Boros Józsi. Ibolya II.: Back Ottó. Ibolya III.: Nagy Dudu. Tulipán Sárka: Trits Lajoska. Tulipán Piros: Trits Sándorka. Pipacs Boros Vilike. Gyöngyvirág: báró Podmaniczky Dudi. Árvácska: Boros Éva. Vadrózsa: Hollós Klárka. Buzavirág: Hollós Böske. Mese: eltevént anygalka. Móra Ferenctől — elmondja: dabasi Halász Miklósné. Ballett. Tánccal: Regdon Katinka, Simák Rózsi és Ili, Szokolai Duci, Bagary Ili, Adámfy Csibi, Móra Panni, Klug Margit, Rieger Sárika, Trits Duci, Podmaniczky Dudi. A táncokat betanította: Jakabffy Rózsi, táncmesternő. Az előadásra jegyek a Növendő Egyesület székházában kaphatók.

— **Csak gyümölcsös fagyalt lesz.** Tekintettel arra az óriási tej és tojásmennyiségre, amit a közönség a gyümölcs nélkül való fagyaltokban elfogyasztani szokott, Szombathely hatósága már tavaly megtiltotta ilyen fagyaltok készítését. Ezt a rendelkezést az idei nyárra is kiadták.

— **A szegedi Szabadoktatási Egyesület** felerészben a hadiárva és felerészben a esengetei árvízkarosultak javára május 7-én vasárnap délután 5 órai kezdettel a szegedi városi széképület közgyűlési termében előadást tart, amelynek műsora a következő: I. Himnusz, éneklő a II. ker. polgári fiúiskola énekkara. II. Megnyitó szavak, mondja Jánossy Gyula kir. tanfelügyelő, az egyesület elnöke. III. Elbeszélés. Irta Szigethy Vilmos író. IV. A cenzitochói legenda. Irta Kiss Menyhért, szavalja Kovács V. Vika. V. Karének négy szólamra a szegedi II. ker. áll. polg. fiúiskola énekkarától. VI. Tömörkény István: Mihály hazatér. VII. Felolvasás, tartja Beöthy Imre, saját találmányu szélmérő szerkezetéről és a katonai tábori függőágy használatáról. Eredeti tervek és vetített képek kíséretében. Sorrend: 1. Régebbi és újabb szerkezetű szélmérők terve (Rajzok). 2. Németalföldi szélmalom és amerikai szélkerék (vetített). 3. Legújabb szerkezetű szélmérő műszer bemutatása. 4. Beöthy-féle szélmérő, részlet rajzai (vetített). 5. Beöthy-féle szélmérő 25 m. magas épületen (vetített). 6. Beöthy-féle szélmérő 125 m. magas épületen (vetített). 7. Beöthy-féle kereskedelmi isk. hadihajón (vetített). 8. Beöthy-féle szélmérő graphiconja április havától (rajz). II. Tábori függőágy. 1. Menetelő katonák (vetített). 2. Alvó katonák a harctéren (vetített). 3. A katonák menyasszonya (vetített). 4. Tábori függőágy kiviteli terve. 5. Tábori függőágy használatban. 6. Tábori függőágy mint esőköpeny. 7. A mi jó öreg királyunk (vetített). 8. A mi hű szövetségesünk (vetített). 9. Diadal mámorában (vetített). A vetítés alatt a II. kerületi polgári fiúiskola 4 szólamu énekeket ad elő. Helyárak: Ülőhely 1 korona, álló- és karzati-jegy 50 fillér. Jegyek kaphatók a tanfelügyelőség hivatalos helyiségében Takaréktár-u. 8. félemelet délelőtt 8-12-ig és Bödöné Trinksz Paula igazgatónőnél (Jerney-ház I. emelet balra.)

— **Köszönetnyilvánítás.** A Feministák Szegedi Egyesületének elnöksége ezúton fejezi ki leghálásabb köszönetét az április 23-án megtartott meselőadás résztvevő színművészeinek, Déry Rózi, Koháry Klári, Lendvay, Lola urnóknak és Szeghő Endre, Solymossy Sándor és Matány Antal urnaknak azért a lekötelező készségükért, amellyel kiváló tudásukat a nemes cél szolgálatába állították. Szalay János urnak „A békegalamb” című poétikus alkalmi költemény megírásáért és a Bach Testvérek urnaknak áldozatkészségükért, amellyel a Korzó-mozi helyiségét már ismételtelen az egyesület rendelkezésére bocsátották.